

Pedagogisch werkplan

BSO Baloe

Inhoudsopgave

Voorwoord

1.0 Algemene inleiding pedagogisch werkplan BSO Baloe

- 1.1 Klik doet wat met uw kind!
- 1.2 Pedagogisch kader / beleid/ werkplan

2.0 Locatiegerichte, praktische informatie, BSO Baloe

- 2.1 Specifiek aanbod bij BSO Baloe
- 2.2 Samenwerking
- 2.3 Leeftijdsindeling en groepsgrootte
- 2.4 De ruimtes in praktijk
- 2.5 Medewerker-kind ratio en achterwacht
- 2.6 Opleiding medewerkers en stagiaires
- 2.7 Naar en van school (voor- en naschoolse opvang)
- 2.8 Mentor is persoonlijk begeleider kind
- 2.9 Samenwerken en communiceren met de ouders!
- 2.10 Informatieverstrekking
- 2.11 Oudercommissies

3.0 Doorvertaling pedagogische visie

3.1 Een veilige leefomgeving vinden

- 1 De kennismaking met de groep
- 2 Wennen in de groep, een overstap maken
- 3 Inrichting
- 4 Spelmateriaal
- 5 Dagritme en schoolvakanties, met voorbeelden
- 6 Voeding en dieet
- 7 Hygiëne en veiligheidnormen
- 8 Ziekte
- 9 Ongeluk(jes)
- 10 Brandbeveiliging en brandoefening

3.3 Ontdekken van eigen talenten / Eigen keuzes maken / Zelfvertrouwen opbouwen

- 1 Zelfredzaamheid
- 2 Activiteiten
- 3 Werken aan welbevinden

3.4 Deelnemen aan de samenleving / Positieve bijdrage leveren aan de omgeving

- 1 Feestdagen
- 2 Samen zijn, samen spelen
- 3 Culturele verschillen en identiteit
- 4 Buitenspelen

3.5 Verantwoordelijkheid aanleren, voor jezelf en voor de ander

- 1 Respect
- 2 Voorbeeldgedrag
- 2 Grenzen
- 3 Belonen en corrigeren
- 4 Oplossen van conflicten

4.0 Tot slot, items voor het komende jaar

Pedagogisch werkplan BSO Baloe Januari 2017

Voorwoord

Dit is het pedagogisch werkplan van BSO Balou. In dit werkplan kunt u lezen hoe wij vorm geven aan de visie, het algemeen pedagogisch beleid en de kernwaarden van Klik. BSO Baloe is gevestigd bij Kinderdagverblijf Pimpeloentje in Middelbeers.

Ieder kind mag er zijn!

Elk kind wordt geboren met zijn eigen talenten, is van nature nieuwsgierig en gaat op ontdekkingsreis. Een lange reis die ieder kind op zijn eigen manier op basis van aanleg en temperament en in eigen tempo onderneemt. Naarmate een kind ouder wordt ontdekt een kind zijn eigen persoonlijkheid, het groeit en ontwikkelt zich binnen zijn eigen mogelijkheden tot een mondige, zelfstandige, verantwoordelijke, creatieve en sociale persoon.

Ouders en kinderopvang begeleiden het kind daarin gezamenlijk, ieder vanuit zijn eigen rol met respect voor elkaar. Kinderen leren spelenderwijs de spelregels van de samenleving, zodat zij zich kunnen wortelen in die samenleving en zich daarin sociaal kunnen bewegen met een besef van waarden en normen.

Voor onze pedagogisch medewerkers staat de ontwikkeling van het individuele kind centraal

Onze pedagogisch medewerkers zorgen voor een veilige basis, een plek waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Er is ruimte voor emotie. Pedagogisch medewerkers herkennen signalen van het kind en weten hoe ze hierop moeten reageren. De veilige omgeving nodigt kinderen uit om op onderzoek te gaan, zich te ontwikkelen en plezier te beleven. Onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers leren kinderen spelenderwijs. Zij stimuleren interacties tussen kinderen onderling, bevorderen de betrokkenheid en zelfstandigheid van kinderen, stimuleren creativiteit, motorische ontwikkeling, spel- en taal ontwikkeling. Praten en uitleggen, structuren en grenzen stellen en individuele zorg hebben onze nadrukkelijke aandacht.

1.0 Algemene inleiding pedagogisch werkplan

1.1 Klik doet wat met uw kind!

'Onze kinderen' willen we centraal stellen in onze samenleving in de eigen buurt of dorpskern. Dat is typerend voor het lokaal beleid in de gemeente Hilvarenbeek en in de kern Middelbeers van de gemeente Oirschot. Elk kind is het waard om de aandacht te krijgen die het nodig heeft om zich te ontwikkelen tot een puber dat met een positief gevoel zijn toekomst tegemoet kan gaan!

Ouders, scholen, Klik Kinderopvang, de gemeente en vele andere organisaties in de samenleving stellen 'onze kinderen' daarom centraal en werken intensief met elkaar samen. In de eerste jaren dat kinderen opgroeien, vormt zich geleidelijk de basis van het volwassen zijn. We leren ze kijken naar de wereld om ons heen. We laten ze zien hoe ze zich kunnen bewegen in onze maatschappij. We geven ze een plek in onze samenleving. Het is daarom belangrijk dat we samen een doorgaande lijn bieden in de opvoeding van kinderen. Dat we samen de kinderen 'begeleiden' naar de volwassenen van de toekomst.

Klik 'doet wat met uw kind'. Ook Klik denkt, doet en handelt zo dat het kind centraal staat, samen met ouders en samenwerkingspartners. Klik draagt bij in de begeleiding van kinderen, op weg naar volwassenheid, vanaf dat ze baby zijn totdat ze naar de middelbare school gaan (van 0 tot ongeveer 12 jaar). In het denken, doen en handelen van de medewerkers van Klik, in onze werkwijze, in onze bijdrage aan de begeleiding van kinderen gaan we uit van een aantal pedagogische competenties en kernwaarden. Deze kernwaarden, die Klik gebruikt om de kwaliteit van het werk te toetsen, komen in dit werkplan aan de orde.

1.2 Pedagogisch kader, beleid en werkplan

In aansluiting op de missie en visie van Klik is het pedagogisch kader beschreven van de kinderdagopvang en de buitenschoolse opvang. Dit kader vormt de basis voor het handelen van de medewerkers en vormt de leidraad voor de jaarplannen die we per vestiging opstellen. 'Wat houdt kinderen bezig?' staat centraal, in plaats van 'Hoe houden wij kinderen bezig?'.

Belangrijke informatie

In de Handboek kwaliteit op de locatie zijn de documenten van het pedagogisch kader en het algemeen pedagogisch beleid opgenomen. Dit werkplan bevat de praktische doorvertaling van dat kader en het beleid.

Kernwaarden van Klik

Onderdeel van het opgestelde pedagogisch kader zijn de kernwaarden van Klik.

'We ontvangen kinderen in een veilige omgeving. Vanuit deze basis ontdekken kinderen op een plezierige manier hun **talenten en mogelijkheden**. Ze leren eigen keuzes maken. Ze bouwen **zelfvertrouwen** op. Daarmee kunnen ze met een gerust hart deelnemen aan de samenleving. Hier leveren alle kinderen een positieve bijdrage aan mensen en hun omgeving. Zo leren we kinderen **verantwoordelijk** om te gaan met zichzelf én met anderen.'

De manier van werken bij Klik is gebaseerd op vier pedagogische competenties

Kinderen krijgen de ruimte om op hun eigen wijze en in hun eigen tempo de wereld te verkennen. De medewerkers van Klik spelen zoveel mogelijk in op deze behoefte tot ontwikkeling en ontdekken van kinderen door een omgeving te bieden die enerzijds uitdaagt, maar tegelijkertijd veiligheid biedt.

Het welbevinden van de kinderen is daarbij het belangrijkste. Daarom is de manier van werken gebaseerd op vier pedagogische competenties.

Sociaal-emotionele veiligheid

Een veilige basis, een "thuis" waar ze kunnen ontspannen en zichzelf mogen zijn, zodat ze zich sociaal ontwikkelen en hun zelfstandigheid bevorderd wordt. Kortom kinderen moeten zich prettig voelen.

Persoonlijke competentie

Respect voor het unieke van ieder kind. Mogelijkheden bieden om kinderen zelfvertrouwen te laten ontwikkelen en een positief zelfbeeld te vormen.

Sociale competentie

Kinderopvang is een sociaal gebeuren en voor kinderen dus een prima basis om aan hun sociale competenties te werken.

Overdracht van normen en waarden

Kinderen op een natuurlijke manier leren omgaan met waarden en normen.

In hoofdstuk 2 kunt u lezen hoe wij praktisch te werk gaan. Om een mooie Klik te krijgen, maken wij in hoofdstuk 3 een koppeling met de kernwaarden van Klik en de pedagogische competenties, met de inhoud van ons werk. In dit hoofdstuk komen de pedagogische competenties weer aan bod en de praktische vertaalslag die we maken.

2.0 Locatiegerichte, praktische informatie, BSO Baloe

2.1 Specifiek aanbod bij BSO Baloe

Buitenschoolse opvang Baloe biedt naschoolse opvang aan voor 32 kinderen van 4 tot 12 jaar. De ruimtes voor deze buitenschoolse opvang bevinden zich binnen Kindercentrum Pimpeloentje. Baloe is op woensdag en vrijdag gesitueerd in Kindercentrum Pimpeloentje. Op maandag, dinsdag en donderdag hebben de kinderen bij BSO Bikkel, in de St. Willibrordusschool gelegen aan de St. Jorisstraat 1, prachtige ruimtes tot hun beschikking. BSO Baloe is een naschoolse opvang die alleen op woensdag en vrijdag geopend, omdat er op die dagen weinig vraag is naar BSO. De kinderen spelen dan samen met de kinderen van Boris Beer.

2.2 Samenwerking

De begeleiding van kinderen in hun verschillende leeftijdsfasen vraagt niet alleen om een professionele en betrouwbare aanpak. Ook samenwerking met primaire ketenpartners is van essentieel belang. Samen met Kindercentrum Pimpeloentje maken we gebruik van één locatie. Dit omdat de jongste kleuters op woensdag en vrijdag met regelmaat vrij zijn en zij zo de aansluiting vinden met de dagopvang kinderen. Een kind krijgt meer kansen om het optimale uit zijn eigen mogelijkheden te halen naarmate kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en onderwijs beter in staat zijn om samen adequaat in te spelen op de ontwikkelingsgang van het kind.

Het kind is de spil in dat geheel.

Binnen de groep waarin het BSO kind speelt in combinatie met de dagopvang kinderen proberen elk moment in te spelen op dat kind door met haar of hem in contact te komen door middel van spelen, activiteiten en gesprekken. Hierbij spelen veiligheid en nabijheid een grote rol.

2.3 Leeftijdsindeling en groepsgrootte

4 tot 12 jaar; Naast het welbevinden van deze kinderen staat de opvang in het teken van uitdagende vrijetijdsbesteding. De kinderen krijgen een uitdagend activiteiten aanbod waar ze zelf voor gekozen hebben. Kinderparticipatie en workshop gericht werken zijn twee kernwoorden. Het individuele kind is voor ons binnen de groep erg belangrijk.

Binnen de groep doen wij dit door het kind als een uniek mens te bejegenen, we proberen elk moment dat het kind biedt aan te grijpen om met haar of hem in contact te komen door middel van spelen, activiteiten en gesprekken. Hierbij spelen veiligheid en nabijheid een grote rol.

2.4 De ruimtes in praktijk

Baloe draait mee in Kindercentrum Pimpeloentje en dan vooral in combinatie met de groep Boris Beer, dit zijn de 2-4 jarigen binnen dit kindercentrum. Deze ruimte is multifunctioneel ingericht. Er is buiten een heerlijk buitenspeelsterrein waar de kinderen gebruik van kunnen maken.

2.5 Medewerker-kind ratio en achterwacht

Voor het aantal kinderen in relatie tot het aantal pedagogisch medewerkers hanteren wij de normen zoals die vastgelegd zijn in de CAO Kinderopvang. Eén pedagogisch medewerker per 8 aanwezige kinderen.

Tijdens pauzes kunnen er minder beroepskrachten aanwezig zijn, maar nooit minder dan de helft van het afgesproken aantal pedagogisch medewerkers. Dit is voor 3 uur per dag toegestaan.

Als er conform de medewerker-kind-ratio slechts één pedagogisch medewerker in het kinderdagverblijf aanwezig is, dan is ondersteuning van deze beroepskracht door een andere volwassene in geval van calamiteiten geregeld. Middelbeers is een locatie waar de pedagogisch medewerkers altijd met anderen in het gebouw werken. Als ze, bij hoge

uitzondering, toch alleen zijn dan is er een achterwacht geregeld. Dit is dan één van de collega's die in Middelbeers woont en binnen 2 minuten ter plaatse kan zijn. Ook kunnen de pedagogisch medewerkers een beroep doen op de burens, dit is het clubhuis van de voetbalvereniging.

2.6 Opleiding medewerkers en stagiaires

De opleidingseisen die Klik van de pedagogisch medewerkers verlangt, zijn vastgelegd in de CAO. Wij rekenen het tot onze verantwoordelijkheid stagiaires een plaats te bieden zodat ze ook in de praktijk gevormd worden. BSO Baloe biedt dan ook stageplaatsen aan. Stagiaires zijn pedagogisch medewerkers in opleiding. Zij worden opgeleid tot zelfstandige competente medewerkers. Naar gelang de opleiding zal de stagiaire allerlei taken en werkzaamheden verrichten en krijgt zij de gelegenheid om de opdrachten behorende bij de competenties uit te voeren.

In principe worden zij 'boventalig' ingezet. Afhankelijk van de vorderingen c.q. competenties van de stagiaire en de situatie in de unit waar de opleiding plaats vindt zijn er omstandigheden die uitnodigen om de stagiaire in de gelegenheid te stellen haar zelfstandigheid te toetsen.

Klik biedt werknemers de mogelijkheid om kennis en kwaliteit in het werk te vergroten. Bijvoorbeeld in de vorm van een workshop, cursus of opleiding.

Een belangrijk voorbeeld daarvan is de opleiding tot pedagogisch specialist. Deze specialist beschikt over specifieke kennis en vaardigheden, gericht op een bepaalde leeftijdscategorie. Dat maakt het mogelijk om ook collega's ondersteuning te bieden in hun pedagogisch handelen. Het werken in de leeftijdsgroepen wordt daarmee inhoudelijk verder verstevigd.

Met een pedagogisch specialist werkzaam in iedere unit, wordt de pedagogische kwaliteit verhoogd.

2.7 Naar en van school (voor- en naschoolse opvang)

Voorschoolse opvang: de kinderen die gebruik maken van de VSO worden opgevangen bij BSO Baloe. Zij worden met het busje naar school gebracht. De jongste kinderen worden in het begin naar hun klas gebracht. Naarmate zij ouder er vertrouwd worden met school gaan zij zelf naar binnen. Het is ook de gewoonte van school dat ouders bij de voordeur van school afscheid nemen van de kinderen. De pedagogisch medewerker die blijft wel wachten totdat alle kinderen in school zijn.

Naschoolse opvang is op deze locatie voor de 4 tot 12 jarige kinderen van Baloe. Na school verzamelen de kinderen buiten op het schoolplein rondom de pedagogisch medewerkers. Ze gaan dan gezamenlijk naar BSO Baloe.

2.8 Mentor is persoonlijk begeleider kind

Elk kind wordt gekoppeld aan een mentor. Zij is de persoonlijke begeleider van het kind en bewaakt het welbevinden van het kind tijdens bezoeken aan het kindercentrum. Uitgangspunt is dat ouders en de mentor elkaar minimaal één keer per week treffen. De mentor houdt kindgegevens bij, bespreekt de ontwikkeling van het kind met de ouders en maakt afspraken met de ouders over de begeleiding.

Met de mentor kan belangrijke informatie worden uitgewisseld. Zij draagt toegankelijkheid uit naar ouder en kind en is op de hoogte van de thuissituatie. De mentor is verantwoordelijk voor het informeren van collega pedagogische medewerkers met betrekking tot relevante bijzonderheden en vraagt collega's naar hun bevindingen met het kind.

2.9 Samenwerken en communiceren met de ouders!

Elk kind is uniek. Elk kind maakt een volledig eigen ontwikkeling door. Niemand is daarvan beter op de hoogte dan de ouder. Daarom beschouwen wij de inbreng van de ouder als onmisbaar. Door de ouder te laten participeren in de buitenschoolse opvang wordt ons werk compleet: de manier waarop we ons vak uitoefenen en onze pedagogische aanpak krijgen zo een meerwaarde.

Een ouder moet met een gerust gevoel de zorg voor hun kind kunnen overdragen aan
Pedagogisch werkplan BSO Baloe Januari 2017

de pedagogisch medewerker.

Het is daarom van belang dat de ouder de gelegenheid krijgt om zijn wensen met betrekking tot het kind kenbaar te maken en wordt hiertoe dan ook van harte uitgenodigd. De ouder mag ten aanzien van de wijze van opvang, binnen het kader van het (pedagogisch) beleid, verwachten dat de pedagogisch medewerker serieus ingaat op zijn verzoek.

Het is van belang de thuissituatie en de BSO voor het kind zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Daarom is het belangrijk dat ook de pedagogisch medewerker de gelegenheid krijgt om de ouder te informeren over de tijd dat het kind bij de BSO is geweest. Wat betreft het belang van de andere kinderen en het belang van de groep, is de pedagogisch medewerker deskundig vanuit haar ervaring en opleiding.

Wij gaan graag met u in gesprek:

- tijdens de dagelijkse overdracht bij halen en brengen.
- bij ouderavonden.
- bij de jaarlijkse 10 minutengesprekken.
- op aanvraag een individueel gesprek.

2.10 Informatieverstrekking

De kinderopvang als dienstverlening is steeds in beweging en de ouders hebben recht op informatie over veranderingen en alles rondom de opvang en verzorging van het kind. Wij houden de ouders regelmatig op de hoogte van allerlei organisatorisch nieuws en activiteiten.

De informatie wordt op de verschillende manieren verstrekt;

- **Periodieke uitgave van Klik**
Klik brengt regelmatig een nieuwsbrief uit met daarin belangrijke zaken en eventuele wijzigingen met betrekking tot de organisatie van Klik.
- **Nieuwsflits**
Deze wordt per locatie gemaakt door de pedagogisch medewerkers met groepsnieuws. De nieuwsflits wordt vier keer per jaar uitgebracht.
- **Ouderavonden**
Een paar keer per jaar wordt er een gezamenlijke ouderavond georganiseerd, waarbij we met de ouders van gedachten willen wisselen over een relevant pedagogisch onderwerp of ontwikkelingen.
De aanwezige ouders worden in de gelegenheid gesteld op de inhoud van de avond te reageren. Verder kunnen er avonden georganiseerd worden door derden, te bedenken valt aan bijvoorbeeld Thebe thuiszorg of de GGD, met onderwerpen die relevant zijn voor onze doelgroep.

2.11 Oudercommissies

Regio Hilvarenbeek beschikt over een actieve oudercommissie. Zij komen regelmatig bij elkaar en worden betrokken bij de ontwikkelingen van eigen locaties rondom GGD-controles, pedagogisch en andere beleidszaken, uitbreiding enz.

Vanuit de lokale oudercommissies zijn ouders afgevaardigd in de Centrale oudercommissie. Hierin worden voornamelijk (meer)jarenplannen, de begroting (tariefstelling) en het jaarverslag besproken.

Alle adviesaanvragen op organisatieniveau worden in de afzonderlijke oudercommissie teruggekoppeld en er wordt door iedere oudercommissie afzonderlijk een advies uitgebracht.

Binnen de oudercommissie zijn ze altijd op zoek naar nieuwe betrokken ouders, de pedagogisch medewerkers op de groep kunnen u in contact brengen met hen.

3.0 Doorvertaling pedagogische visie

3.1 Een veilige leefomgeving vinden

Een veilige leefomgeving vinden

Klik zorgt voor een veilige leefomgeving voor kinderen. De Klik omgeving biedt geborgenheid en houvast aan kinderen en maakt de wereld hanteerbaar. Deze kernwaarde is voorwaardenscheppend voor andere kernwaarden. Het maken van eigen keuzes bijvoorbeeld, ondersteunt Klik met een bepaalde inrichting van de ruimtes. Een vaste inrichting helpt kinderen overdachte en doelbewuste beslissingen te nemen tijdens het vooruitkijken. De kaders worden natuurlijk bepaald door veiligheidsmaatregelen en hygiëne maatregelen volgens de afspraken binnen Klik.

Deze kernwaarde heeft alles te maken met het vinden van een 'veilige plek om op te groeien'. Wij bieden kinderen een veilige basis, een 'thuis' waar ze kunnen ontspannen en zichzelf mogen zijn. De pedagogisch medewerker heeft een warm contact met het kind en creëert een open sfeer, waardoor het kind vertrouwen in haar en in de andere kinderen krijgt. Wat we hiermee willen bereiken is *sociaal-emotionele veiligheid*.

Naast een goed dagritme, plezier in eten en drinken (denk aan gezondheid, hygiëne en het voedingsbeleid) is nog iets belangrijk voor het bereiken van sociaal-emotionele veiligheid: het opbouwen van vertrouwde relaties, met de kinderen en tussen ouders en pedagogisch medewerkers.

- Er vindt bijvoorbeeld een intake plaats. We geven het kind en de ouders ruimte om gevoelens te uiten en te delen (bijvoorbeeld bij het uit handen geven van een kind) en er is een afscheidsritueel (van ouders, groep, bij overgang 3+/school).
- Kinderen krijgen de gelegenheid te wennen, leren respect te hebben voor autonomie (waar liggen de eigen spulletjes, fotowanden, etc.). Er is veel aandacht voor 'praten, uitleggen en luisteren naar elkaar', voor 'grenzen stellen en rituelen maken', voor het 'inlevingsvermogen en de initiatieven van het kind' en voor 'persoonlijke emoties en ervaringen'.
- Kinderen bouwen samen een vertrouwde relatie op met bijvoorbeeld naamspelletjes, praten over thuis en over de activiteiten en gebeurtenissen op de groep, door terugkerende rituelen, het meespelen en het stimuleren van imitatie.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.2.1 De kennismaking met de groep

Als het kind voor het eerst naar de buitenschoolse opvang komt zonder dat het voorheen al gebruik gemaakt heeft van de dagopvang dan vindt er altijd een intakegesprek plaats waarbij ouders en kind kennis kunnen maken met de mentor van het kind. Tijdens dit gesprek wordt de basis gelegd voor het vertrouwen van de ouder in een goede opvang van het kind. Er wordt geïnformeerd naar alle zaken die belangrijk zijn om te weten van het kind en de thuissituatie. Hoe wil het kind getroost worden, hoe reageert het kind op bepaalde situaties en is het kind ergens bang voor, is er sprake van medicijngebruik etc. De ouder krijgt uitleg over de gang van zaken bij de buitenschoolse opvang waar het kind geplaatst wordt. Er worden over en weer afspraken gemaakt.

De mentor zorgt ervoor dat andere pedagogisch medewerkers van de groep van de inhoud op de hoogte worden gesteld.

3.2.2 Wennen in de groep en een overstap maken

De basis voor een vertrouwensrelatie tussen ouders, kind en pedagogisch medewerker wordt gevormd in de eerste periode. Wanneer een kind voor het eerst naar Baloe gaat zal zorgvuldig contact opgebouwd worden met de pedagogisch medewerker. Het vertrouwen zal hierdoor toenemen.

Dit doen we als volgt;

Tijdens de eerste periode is het belangrijk dat kinderen hun plek krijgen. Hiervoor moet veel aandacht zijn. We hanteren hierbij de volgende pedagogische middelen;

- we noemen vaak de namen van de kinderen
- praten met de kinderen over thuis
- terugkerende rituelen, bijvoorbeeld na school even de dag doornemen
- praten over activiteiten en gebeurtenissen in de groep
- meespelen, samenspel tussen pedagogisch medewerker en het kind

We vragen de ouders;

- het kind duidelijk uit te leggen dat ze die dag na school door de buitenschoolse opvang worden opgehaald
- het informeren van de basisschool en duidelijk maken hoe belangrijk het is dat een (nieuw) kind op tijd de klas uit kan om naar de opvang te gaan;
- het tijdig informeren bij gewijzigde schooltijden (door bijv. studiedag, sportdag) van de buitenschoolse opvang.

3.2.3 Inrichting

BSO Baloe is zo ingericht dat kinderen zich veilig en geborgen voelen. Maar tegelijkertijd biedt de inrichting de kinderen in alle opzichten de ruimte om de wereld om hen heen te ontdekken. De ruimtes zijn divers; er zijn hoeken voor de rust, hoeken om lekker te spelen, een groot buiten om goed te kunnen sporten, enz.

3.2.4 Spelmateriaal

Bij aanschaf van materialen is gekeken naar de multifunctionaliteit van spullen en wordt er bij Baloe veel aangeschaft in samenspraak met de kinderen. Bij Baloe is spelmateriaal dat aansluit bij de verschillende ontwikkelingsfasen en ontwikkelingsgebieden aanwezig. Vaak wordt er ook vanuit Bikkel het een en ander meegenomen voor de dag dat er kinderen op Baloe aanwezig zijn.

Het speelgoed daagt de kinderen uit om samen te spelen of biedt juist de mogelijkheid om individueel te spelen. Bij Baloe zorgen we ervoor dat de activiteiten en het spel aansluiten bij zowel de ontwikkeling van de kinderen als bij de belevingswereld van de kinderen.

Bijvoorbeeld: lego om te bouwen, poppetjes om rollenspellen mee te doen, knutselen en een sportactiviteit.

3.2.5 Dagritme en schoolvakanties van de BSO Baloe

Kinderen die naar BSO Baloe gaan vinden het fijn om een bepaald ritme te hebben. Dit geeft hen een zeker gevoel van veiligheid en geborgenheid. Aan de hand van het volgende verhaal zal het dagritme van Bikkel duidelijk worden.

Dagritme van de naschoolse opvang; Loes (9 jaar) vertelt haar dag op Baloe;

- Om half twaalf is mijn school uit.

- Ik loop vanuit de klas naar het schoolplein. Daar staan de "BSO juffen" mij op te wachten. Als iedereen er is gaan we naar kindecentrum Pimpeloentje. Hier speel ik op woensdag altijd, super gezellig. Ik heb wel honger gekregen dus we gaan lekker eten. Ik smeer mijn eigen brood en ik mag ook helpen om voor de peuters een boterham te smeren, sommige kunnen dit nog niet zelf.. Soms mogen we zelf onze beker afwassen, omdat de pedagogisch medewerker vinden dat we dit zelf kunnen. Dat is ook zo!

- Vandaag heb ik een leuke workshop gekozen en daar ga ik met mijn vriendinnetje aan meedoen. We gaan een strijkkralen werkje maken. De kinderen die niet mee willen doen gaan iets anders doen; buiten spelen, een spelletjes doen of als het

regent met een pedagogisch medewerker naar de speelzaal. We hoeven niet mee te doen. We mogen het zelf weten.

- Rond half 5 pakken we nog wat drinken en krijgen we nog wat lekkers (fruit of een stuk peperkoek)

- Daarna word ik weer bijna opgehaald, meestal door papa, want mama moet laat werken. Papa komt dan eerst even kijken wat ik die dag heb gemaakt.

Tijdens de vakanties is de opvang geregeld bij BSO Baloe. Daar word voor de kinderen die gebruik maken van de opvang een leuk programma georganiseerd.

Dagritme tijdens de vakantieopvang; Joost (6 jaar) vertelt zijn dag bij de BSO

- Ons mam brengt mij om 8 uur, kletst even met de pedagogisch medewerker en geeft mij een kus

- Het thema van de vakantie is 'Prinsen en prinsessen' en iedereen mag verkleed komen. Ik had daar geen zin in dus heb ik mijn gewone kleren aan. Suzanne heeft haar roze prinsessenjurk aangedaan.

- Mijn vriendjes zijn er nog niet dus ik ga even met de Kapla bouwen, ik kan daar hele hoge torens van maken!

- Als mijn vriendjes er zijn gaan we buiten spelen.

- Om half 10 gaan we wat drinken en krijgen we fruit.

- Vandaag kunnen we meedoen met een leuke activiteit, we moeten een schat zoeken, een speurtocht rond de school. De schat ligt in de zandbak verstopt..... In de schatkist zat een brief en daarop staat dat we vanmiddag kastelen gaan maken in de bossen....en we krijgen dan ook een ijsje! Jippie!

- Het is al half 12 en gaan we bijna eten (vandaag hebben we lekker worstjes bij de boterham) maar eerst kleren afkloppen en handen wassen, want die zijn door het graven heel vies geworden.

- Na het eten ruimen we af en als alles klaar is gaan we even rusten, luieren in de bank.

- Vanmiddag gaan we met de taxi busjes naar de bossen, kastelen bouwen, gaaf! In de bossen krijgen we nog een koek, een pakje drinken met een rietje en.....het ijsje als we naar huis gaan.

- Om 16.30 uur zijn we terug, vanaf deze tijd kunnen we opgehaald worden.

- Ik ga nog even buiten voetballen.

- Ons mam is vroeg vandaag, want we zijn nog niet klaar met spelen als ze mij komt halen, geeft niks want dan kan ze even kletsen met mijn mentor over hoe mooi onze hut was geworden en dat alles goed is gegaan!

3.2.6 Voeding en dieet

Een vast dagritme wordt mede bepaald door de vaste tijden waarop we gezamenlijk eten en/of drinken. Het gaat hierbij niet alleen om het eten en drinken maar ook om het contact met elkaar. We stimuleren een sfeer van gezellig samenzijn en een rustmoment op de dag. Buiten deze gezamenlijke momenten kunnen kinderen aangeven of zij meer en op andere momenten willen drinken. Hier wordt geen grens aan gesteld, de behoefte aan drinken kan per kind verschillen.

Ontbijt

De kinderen die gebruik maken van de voorschoolse opvang hebben thuis al ontbeten. Zij kunnen als ze dorst hebben drinken krijgen, verder wordt er niets aangeboden.

Fruit eten.

Naast dat kinderen vaak wat fruit meenemen naar school eten ze 's middags regelmatig nog fruit op de buitenschoolse opvang. Dit is over het algemeen fruit van het seizoen.

Lunch.

Tijdens de lunch bieden we gezonde en verantwoorde voeding aan. Bij BSO Baloe smeren de kinderen zelf hun boterhammen of ze worden daarbij geholpen. Bij het samen eten wordt aandacht besteed aan eenvoudige tafelmanieren. Het voorbeeld van de pedagogisch medewerker en de oudere kinderen speelt hierbij een belangrijke rol. Het eten en drinken wordt niet aan de kinderen opgedrongen. Alle kinderen dienen gedurende de maaltijd wel aan tafel te blijven zitten. Naast het brood en de melk wordt er regelmatig wat extra aan de broodmaaltijd toegevoegd in de vorm van een knakworst, soep, tosti, etc. Mag het kind vanwege een allergie of geloofsovertuiging bepaalde producten niet eten dan kan dit aangegeven worden in het intake-gesprek. Het is mogelijk dat we de ouder vragen zelf zorg te dragen voor alternatieve producten. We streven ernaar, om het kind met een dieet zoveel mogelijk mee te laten genieten tijdens feestgelegenheden door aangepaste traktaties aan te bieden.

Traktaties

Als een kind jarig is dan wordt daar extra aandacht aan besteed, de meeste kinderen kiezen ervoor om te trakteren op de BSO. Er wordt wel gevraagd voor een gezonde traktatie.

Snoepen

De keuze om (thuis) te snoepen laten we aan de ouders, maar op de buitenschoolse opvang kiezen we bewust voor gezond 'snoep', weinig zoet en mager beleg en zo min mogelijk kleurstoffen. Afwisseling voor de ontwikkeling van de smaak en het binnenkrijgen van verschillende voedingsstoffen is erg belangrijk. Met feestdagen kunnen we een uitzondering maken.

3.2.7 Hygiëne en veiligheidsnormen

Met betrekking tot de veiligheid en hygiëne handelen we volgens het protocol '*Een veilig en gezond binnenmilieu*'. Wij voeren jaarlijks de risico inventarisatie voor veiligheid en gezondheid uit. Jaarlijks controleert de GGD; de rapportage hiervan staat ter inzage op onze website. In de avonduren of zoveel mogelijk op momenten dat er geen kinderen aanwezig zijn wordt er schoongemaakt. Verder worden alle ruimtes dagelijks geventileerd en mag er binnen de kinderopvang niet worden gerookt!

3.2.8 Ziekte

Een kind is ziek wanneer het in tegenstelling tot zijn/haar normale doen, niet kan deelnemen aan de dagelijkse gang van zaken in de opvang. Bij de groepsopvang kan het niet de aandacht krijgen die het nodig heeft, zonder dat het ten koste gaat van de aandacht voor de andere kinderen in de groep. De richtlijnen van de GGD worden door de pedagogisch medewerkers gehanteerd bij het bepalen of een kind bij ziekte thuis dient te blijven. Wanneer het kind

gedurende de dag op de buitenschoolse opvang ziek wordt zal de ouder telefonisch ingelicht worden.

In samenspraak met het kind en ouder bepalen de pedagogisch medewerkers wat op dat moment in het belang van het kind en van de groep de beste oplossing is. Is het kind echt niet in orde of denken we dat het kind koorts (bij deze leeftijd tempen we de kinderen niet omdat ze dit op deze leeftijd te intiem vinden) heeft dan overleggen we met de ouders of ze het kind komen halen.

De kinderopvang valt vanaf november 1999 onder de infectiebestrijdingwet. Dit betekent dat we verplicht zijn om bepaalde besmettelijke ziektes zoals bijv. diarree, geelzucht en

huidaandoeningen te melden bij de GGD. Is er sprake van een besmettelijke ziekte dan maken we dit altijd kenbaar via schriftelijke informatie hierover op de toegangsdeur. Indien nodig informeren we de ouders via een brief. Met betrekking tot ziekten zijn de door de GGD gestelde richtlijnen en aanbevelingen voor ons uitgangspunt van handelen. Het toedienen van medicijnen gebeurt alleen op doktersadvies, waarna het formulier '*ouderverklaring medicijnverstrekking*' ingevuld en door de ouder ondertekend dient te worden. Zie voor meer informatie het protocol '*omgaan met zieke kinderen*'.

3.2.9 Ongeluk(jes)

In de ontdekkingsdrang van het kind kan een ongelukje in een klein hoekje zitten. Wanneer het kind op de buitenschoolse opvang een ongeval krijgt, zullen we afhankelijk van de ernst ervan, stappen ondernemen. Er bevindt zich een EHBO trommel waarvan de inhoud afgestemd is op de GGD voorschriften en een informatiewijzer met betrekking tot de meest voorkomende kinderziektes en EHBO instructies. Per kwartaal vindt er een inventarisatie plaats van de EHBO dozen en deze worden waar nodig aangevuld. Er is een GGD wijzer aanwezig (kwaliteitsmap) die gebruikt kan worden als naslagwerk bij vragen die betrekking hebben op de gezondheid van kinderen, hun gedrag, de opvoeding of gezinssituatie.

Inmiddels hebben verschillende pedagogisch medewerkers de cursus bedrijfshulpverlening gevolgd. Elke pedagogisch medewerker volgt een cursus kinder-EHBO en jaarlijks volgt er een herhalingsles.

3.2.10 Brandbeveiliging en brandoefening

De buitenschoolse opvang heeft een vergunning van de brandweer. Dit betekent dat aan alle brandveiligheidseisen van de brandweer is voldaan. Aanvullend op deze eisen bestaat er een calamiteitenplan waarin uitgebreide instructies vastgelegd zijn aangaande een brand- en ontruimingsplan. De pedagogisch medewerkers zijn hiervan op de hoogte. Verschillende pedagogisch medewerkers hebben de cursus bedrijfshulpverlening gevolgd. Jaarlijks wordt er een ontruimingsoefening gehouden.

3.3 Ontdekken van eigen talenten / Eigen keuzes maken / Zelfvertrouwen opbouwen

Ontdekken van je eigen talenten

Klik stimuleert het onbewuste leerproces van kinderen actief en positief. Dit doen we vanuit de gedachte dat het voor ieder kind prettig is om vanuit zijn eigen kracht bezig te zijn. Als baby ontdek en leer je onbewust, elke dag iets nieuws. Dat geldt eigenlijk voor iedereen, een heel leven lang. Als baby is het nog een hele ontdekking dat je het talent hebt om te lachen, geluid te maken, te kruipen en te lopen. Naarmate een kind ouder wordt zie je steeds beter welke talenten een kind bij zichzelf ontdekt. Als pedagogisch medewerker van Klik speel je hierop in, actief en positief.

Eigen keuzes maken

Klik ondersteunt spelenderwijs de ontwikkeling in het maken van eigen keuzes. Het is soms verbazingwekkend hoe vroeg kinderen al eigen keuzes willen maken. Het komt voor dat een eenjarig kind al duidelijk aangeeft dat het sommige kleertjes niet aan wil hebben. Eigen keuzes kunnen maken is een belangrijk onderdeel van het zelfstandig worden. Klik medewerkers stimuleren het leren maken van keuzes door in te spelen op het speel- en leergedrag bij kinderen.

Zelfvertrouwen opbouwen

Klik vindt het belangrijk dat pedagogische medewerkers aandacht hebben voor wat een kind doet met zijn eigen talenten. Het uitgangspunt is dat als een kind zijn eigen talenten goed kan benutten het in staat is om zelfvertrouwen op te bouwen. In de ontwikkeling van een kind zijn er heel veel klein stapjes vooruit, die waardering verdienen. Het kind ontvangt van de medewerkers de waardering die het verdient. Meer waardering voor je talenten zorgt voor meer zelfvertrouwen.

Deze kernwaarden hebben alles te maken met een 'plek om te spelen en te ontdekken'. Kinderen hebben de natuurlijke neiging om al spelend de wereld om hen heen te ontdekken. In dat spel en in de omgang met volwassenen en kinderen om hen heen, ontwikkelen kinderen zich. Klik helpt kinderen om hun *persoonlijke competenties* te ontwikkelen.

Wij vinden het belangrijk om ieder kind als individu te zien en te aanvaarden zoals het is. Ieder kind is anders en ieder kind heeft een andere achtergrond. Wij respecteren deze achtergrond en accepteren hiermee het kind.

Wij benaderen kinderen positief, welwillend en zorgzaam en moedigen het zoveel mogelijk aan in wat het onderneemt. Jonge kinderen hebben het nodig om bevestigd te worden in hun kunnen; dat geeft hen zelfvertrouwen. We laten kinderen eigen keuzes maken, conflicten zoveel mogelijk zelf oplossen waarbij de pedagogisch medewerkers een begeleidende rol heeft.

We hebben met veel verschillende kinderen te maken, ieder met hun individuele behoeften. Wij vinden het belangrijk om naast de sociale vaardigheden ook de individuele ontwikkeling bij kinderen te stimuleren.

Bij deze kernwaarden en voor het realiseren van het ontwikkelen van persoonlijke competenties besteden we aandacht aan de volgende punten:

- Lichaamsbesef (structuur en rituelen bij het verschonen, plezier in je eigen lijf door aanraking, zelfbesef, seksualiteit, zindelijkheid, zelf aan- en uitkleden).
- Gevoel van 'Ik mag er zijn', 'Ik mag het zeggen', 'Ik mag het zelf doen'. Binnen deze context is aandacht voor de ruimtes (inrichting van speciale ruimten zoals bijvoorbeeld snoezel/loungeplek, atelier, bouwhoek) en het spel, activiteitsaanbod en spelmaterialen (gevarieerd, keuze op basis waarvan) erg belangrijk.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.3.1 Zelfredzaamheid

Het resultaat van spel en activiteiten is van secundair belang, de kennismaking met het materiaal en het gezellig (samen) bezig zijn staan voorop. Bij creativiteit gaan wij uit van de ontdekkingsdrang, de kennismaking met het materiaal, ervaring en beleving van het kind. De pedagogisch medewerkers zijn terughoudend met helpen, voordoen of ingrijpen. Zij zullen het kind ondersteunen door het te helpen het zelf te doen. Op deze manier groeit het zelfvertrouwen van het kind. We vragen het kind ook mee te helpen bij het opruimen van het speelgoed, op- en afruimen van de tafel.

3.3.2 Activiteiten

Bij het aanbieden van activiteiten gaan we uit van de belevingswereld van het kind. Liever nog laten we alles wat we met de kinderen ondernemen voortkomen uit de inbreng van het kind, het kind als inspiratiebron. Het kind is een individueel en sociaal wezen. Het heeft behoefte aan momenten van alleen zijn en aan momenten van samen zijn. Het kind wordt niet gedwongen om deel te nemen aan groeps- of individueel spel. De pedagogisch medewerker kan een kind wel aanmoedigen tot deelname en het daarbij ondersteunen. We kiezen voor open kisten, zodat het kind zelf het speelgoed kan pakken en zo zelf kan bepalen waar het mee wil spelen of wat het wil gaan ondernemen. We creëren hoekjes, zodat het kind daadwerkelijk en ongestoord tot spelen komt. De pedagogisch medewerkers verdelen zich dan over de verschillende ruimten / activiteiten, zodat er overal voldoende begeleiding aanwezig is.

Kinderen bij de buitenschoolse opvang kunnen steeds kiezen uit verschillende activiteiten. We bieden soms meerdere activiteiten op een middag, zodat de kinderen kunnen kiezen.

De activiteiten, workshops en cursorisch aanbod is zo samengesteld dat kinderen allerlei mogelijkheden kunnen ontdekken en uitproberen, om zo eigen interesse te ontwikkelen en te ontdekken waar hun talenten liggen. Of het nu creatief, sportief, expressief of natuurlijk is. Allemaal stapjes om als zelfverzekerd en succesvol burger in de maatschappij te komen staan.

3.3.3 Werken aan welbevinden

Het welbevinden en de ontwikkeling van het kind zijn voor ons uiterst belangrijk! De zorg en aandacht hiervoor staat voor ons altijd voorop. Vanaf maart 2010 gebruikt iedere pedagogisch medewerker in de regio één soort observatiemethode die voor alle leeftijden geschikt is. We hebben heel goed gekeken naar wat het doel is van het observatiesysteem. Bij de methode 'Werken aan Welbevinden' wordt er niet gekeken naar wat een kind niet kan, maar gaat uit van de mogelijkheden. Tevens wordt er niet specifiek gekeken naar de ontwikkelingsgebieden, maar naar het welbevinden van het kind. Als een kind zich niet wel-bevindt, dan zal dat in sommige ontwikkelingsgebieden terug komen. Deze methode richt zich niet op de specifieke ontwikkelingsgebieden, maar door goed te observeren kom je er als pedagogisch medewerker wel achter of er een probleem is en zo ja, waar het kind in begeleidt moet worden. De observaties van elk kind worden met de ouders / verzorgers besproken.

3.4 Deelnemen aan de samenleving / Positieve bijdrage leveren aan de omgeving

Deelnemen aan de samenleving

Klik wil, net als ouders en samenwerkingspartners, kinderen de vele aspecten van een positieve leefgemeenschap meegeven. We leven in een moderne, vaak hectische, prestatiegerichte samenleving. Een kind leert al snel dat zijn eigen welbevinden sterk afhankelijk kan zijn van de vriendschapsrelaties met andere kinderen en volwassenen om hem heen. Naar elkaar leren luisteren en aandacht hebben voor de ander is een vertrekpunt om kinderen en volwassenen bij elkaar te brengen. Je ontmoet elkaar thuis, bij Klik en wanneer je er op uit gaat.

Positieve bijdrage leveren aan de omgeving

Kinderen zijn nieuwsgierig en ontdekken in de kleinste hoekjes, de kleinste spinnetjes. Deze ontdekkingsdrang bij kinderen wil Klik vast houden door de natuurlijke leefomgeving een belangrijke plaats te bieden in het dagelijks aanbod. Voor de ontwikkeling en de gezondheid van kinderen staat het onomstotelijk vast dat buiten zijn en buiten spelen een must is. Het contact met de natuur is voor heel wat kinderen niet meer vanzelfsprekend. Door van jongsaf aan de waarde van de natuur te kennen, zal een kind ook gemakkelijker leren een positieve bijdrage te leveren aan de omgeving.

Deze kernwaarden hebben alles te maken met 'een plek om samen te leven'. Kinderopvang is een sociaal gebeuren en voor kinderen een prima basis om aan hun *sociale competenties* te werken.

De sociale ontwikkeling van kinderen is een belangrijk onderdeel van het groeien naar volwassen zijn. Daar helpen wij kinderen graag bij. Ieder mens komt in contact met anderen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich prettig voelen in deze contacten en leren omgaan met diverse situaties, hoe moeilijk dit soms ook is. Kenmerkend voor kinderen is dat zij in toenemende mate zelfstandig deelnemen aan hun omgeving.

Binnen Klik leren we kinderen deel te zijn van een groep. We leren ze samen delen/spelen/ervaren/werken/ruzie maken, opkomen voor zichzelf, aangeven wat prettig is en wat niet. We leren ze kiezen, zelfredzaam te zijn, om te gaan met belonen en corrigeren.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.4.1 Feestdagen

Er worden regelmatig feesten gevierd bij Baloe. Samen feest vieren schept een band en geeft een gezellige sfeer. We proberen steeds in samenwerking met de basisschool en de peuterspeelzaal een andere invulling te geven aan jaarlijks terugkerende feestdagen zoals Sinterklaas, Kerstmis en Carnaval. Van de verjaardag van het kind en het afscheidsfeest wordt een bijzondere dag gemaakt. Dit gebeurt echter alleen als het kind hier interesse in heeft.

3.4.2 Samen zijn, samen spelen

Doordat kinderen met elkaar in een groep opgroeien is er veel aandacht voor samen dingen doen; samen feestvieren, samen eten en drinken, samen spelen, samen opruimen etc. In de groep wordt zoveel mogelijk ruimte gelaten voor en rekening gehouden met ieder kind, zonder dat de andere kinderen daardoor in de verdrukking komen.

Kinderen leren rekening te houden met elkaar. We zien, door de regelmatige omgang met elkaar, dat er relaties tussen kinderen ontstaan, waar ze veel plezier en houvast aan beleven.

Uitgangspunten bij het opstellen van bepaalde groepsregels zijn: sociaal samenzijn, bescherming van het kind, elkaar helpen, elkaar geen pijn doen, elkaar troosten, rekening houden met elkaar.

Dit doen we als volgt;

Leren deel te zijn van een groep:

- samen delen
- samen spelen
- samen ervaren
- samen werken
- opkomen voor jezelf
- aangeven wat prettig is en wat niet
- leren ruzie maken
- leren kiezen
- leren zelfredzaam te zijn
- belonen en corrigeren

3.4.3 Culturele verschillen en identiteit

Kinderen komen uit verschillende gezinnen. Hierdoor hebben ze thuis andere gewoontes, taal, waarden en normen aangeleerd. Hier is respect voor. Alle kinderen zijn welkom. Dit zie je aan de ruimte, vieringen en bejegening van kinderen en ouders. Ook is er aandacht voor;

- de rol van taalverschillen
- het verschil in waarden en normen
- het gesprek open te houden tussen ouders en pedagogisch medewerker.

3.4.4 Buitenspelen

Als het weer het maar even toelaat, gaan de kinderen van de BSO lekker buitenspelen. Omdat het gezond is, goed voor de ontwikkeling van de grove motoriek en sociale vaardigheden, maar ook omdat buitenspelen de zintuigen op een andere manier stimuleert dan binnen. Je ziet dat kinderen voortdurend indrukken opdoen om te leren en te ontwikkelen.

We willen vanuit Klik kinderen graag kennis laten maken met de rijkdom van de natuur. Respect krijgen voor alle natuur om hen heen.

Vaak besteden we aandacht aan specifieke pedagogische jaarthema's, speciale (vakantie)activiteiten en evaluaties.

3.5 Verantwoordelijkheid aanleren, voor jezelf en voor de ander

Verantwoordelijkheid aanleren, voor jezelf en voor de ander

Ontwikkelen van verantwoordelijkheidsgevoel vindt Klik belangrijk. Vanuit een veilige leefomgeving, met stimulerend aanbod, maken kinderen steeds vaker en meer keuzes. Ze leren om op te komen voor zichzelf en krijgen daarin stap voor stap de mogelijkheid om verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor de andere kinderen binnen de groep te ontdekken. Zo leren kinderen vanzelf aan hoe ze een verantwoordelijke rol kunnen innemen binnen de samenleving.

Deze kernwaarden hebben alles te maken met 'een plek waar kinderen in contact komen met anderen'. Kinderopvang is een sociaal gebeuren en voor kinderen een prima basis om aan hun *sociale competenties* te werken (zie ook vorige paragraaf).

In de omgang met kinderen binnen de kinderopvang zijn we voortdurend bezig met het overbrengen van de competenties die te maken hebben met *waarden en normen*. Met waarden bedoelen we dingen die we in de omgang met de kinderen belangrijk vinden. De norm is de gedragsregel die uit die waarde voortkomt.

Bij Klik nemen we deze kernwaarde serieus. We besteden aandacht aan 'voorbeeldgedrag', 'groepsregels', 'het oplossen van conflicten' en aan 'culturele verschillen en identiteit'.

In de volgende paragrafen leest u hoe het bovenstaande op deze locatie is ingevuld en vormgegeven.

3.5.1 Respect

Bij Klik Kinderopvang kunnen kinderen zichzelf zijn. In onze kindercentra leren kinderen onder professionele begeleiding spelenderwijs zichzelf en de wereld om hen heen te ontdekken. Samenspelen met andere kinderen en volwassenen maakt hen spelenderwijs vertrouwd

met de spelregels van samenleven. Wij benaderen het kind met respect. Respect voor:

- zijn behoeften op het gebied van verzorging, aandacht en genegenheid
- zijn ontwikkelingsdrang
- zijn wil om te leren en te ontdekken
- zijn mogelijkheden te leren verkennen om eigen verantwoordelijkheid te dragen en zelfredzaam te worden
- zijn wens om zich prettig en veilig bij ons te voelen

Kortom, aandacht voor ieder kind als individu, met zijn eigen karakter en wil, met de leuke eigenaardigheden en bijzonderheden. Kinderen komen het best tot ontwikkeling als ze zich veilig en op hun gemak voelen. Onze pedagogisch medewerkers zorgen voor het welbevinden van kinderen en begeleiden hen bij het spelend leren en ontdekken van de wereld. Ze hebben daar letterlijk en figuurlijk de ruimte voor nodig.

3.5.2 Voorbeeldgedrag

Wij vinden respect, betrokkenheid en begrip voor elkaar, belangrijke waarden. Voorbeeld zien doet volgen. Daarom is het belangrijk dat we ons als volwassenen ervan bewust zijn wat we doen, wat we zeggen en hoe we ons gedragen in bijzijn van het kind. Er zijn altijd meerdere pedagogisch medewerksters die deel uitmaken van een team. Dit betekent dat er altijd een sociale controle is tussen de pedagogisch medewerkers onderling. Kinderen zijn gevoelig en pakken verbale en non-verbale communicatie snel op. We leren het kind met respect om te gaan met materialen van hen zelf en dat van een ander.

Voorbeeld:

- *niet gooien met spullen, want dan gaan ze stuk en je kunt een ander verwonden;*

- een pop is niet om mee te voetballen;
- een bouwwerk van een ander kind stukmaken is niet grappig
- boeken zijn om te lezen en niet om de blz. uit te scheuren etc.

3.5.3 Grenzen

We stellen grenzen in initiatieven van het kind wanneer:

- een activiteit gevaarlijk is voor het kind,
- het een activiteit is waarbij meer hulp van een pedagogisch medewerker nodig is dan er op dat moment geboden kan worden,
- het kind 'doordraait'
- de activiteit van het kind de bezigheden van een ander kind onmogelijk maakt.

Duidelijkheid is van groot belang. Om het ongewenste gedrag te stoppen, is het belangrijk om op één lijn te zitten en consequent te handelen. Gedrag van een kind kan storend of gevaarlijk zijn voor de ander of voor het kind zelf. Het kan zijn dat het ene kind iets wel aan kan terwijl dit niet voor een ander kind geldt. Elk kind is anders, dit is ook afhankelijk van de leeftijd en de ontwikkeling van het kind. We respecteren de wil van het kind, maar dit betekent niet dat we er (direct) gehoor aan geven. Wanneer we gedrag of een activiteit moeten stoppen doen we dat zoveel mogelijk door de situatie uit te leggen. Doen kinderen gevaarlijke spelletjes dan verbieden we dat. Veiligheid gaat voor.

3.5.4 Belonen en corrigeren

Het is voor een kind belangrijk om te weten wat de grenzen zijn. Door het vriendelijk, duidelijk en consequent optreden van de pedagogisch medewerker leert het kind wat wel en niet kan.

De pedagogisch medewerkers benaderen het kind op een positieve manier en prijzen het gewenste gedrag. We spreken liever van corrigeren dan van straffen. Corrigeren kan op verschillende manieren gebeuren. Een methode die succes heeft is het afleiden van het kind. Het kind wordt een aantal keren gewaarschuwd, persoonlijk en rustig toegesproken. De mimiek van het gezicht van de pedagogisch medewerker is een hulpmiddel bij het overbrengen van de boodschap. De pedagogisch medewerker keurt gedrag af wanneer het belang van andere kinderen in het gedrang komt. Daarbij wordt het *gedrag* van het kind afgekeurd, niet het kind!

Pedagogisch medewerkers zijn terughoudend bij het ingrijpen in een conflict tussen groepsgenootjes zolang kinderen elkaar geen pijn doen of er onveilige situaties (kunnen) ontstaan. Heel vaak lost een conflict tussen kinderen zich juist snel op omdat er geen volwassene bij betrokken is. Lukt het de kinderen niet om de ruzie te beslechten, dan zal de pedagogisch medewerker een handje helpen. Dit kan door afspraken te maken met het kind als het bijvoorbeeld een krachtmeting betreft rond het gebruik van een stuk speelgoed: "eerst mag hij/zij op de skelter en dan mag jij".

De pedagogisch medewerker houdt rekening met de karakterverschillen van de kinderen. Een minder weerbaar kind zal aangemoedigd worden en een nadrukkelijk aanwezig kind wordt afgeremd. Zo zal ook eerst het kind wat verdriet heeft getroost worden, voordat we het voorval met de betrokken kinderen bespreken.

Soms helpen waarschuwingen niet, blijft een kind ongevoelig voor opmerkingen of afspraken met de pedagogisch medewerker en gaat hij door met het ongewenste gedrag. Om het kind tot bezinning te brengen wordt gebruik gemaakt van een bekend middel; Even apart op een stoel zitten. Gedurende enkele minuten zal het kind op een stoel plaats moeten nemen welke iets is weggeschoven van de andere kinderen. Het kind wordt hierdoor even buiten het groepsgebeuren geplaatst en tot rust gebracht. Over het algemeen is dit een goede methode voor het kind om snel tot zichzelf te komen en weer over te gaan tot de orde van de dag.

3.5.5 Oplossen van conflicten

In een groep met kinderen spelen regelmatig kleine botsingen of conflicten. Echte ruzies tussen kinderen zijn zeldzaam. Botsingen zijn leermomenten. Kinderen leren sociale vaardigheden om hun mening duidelijk te maken, de ander te begrijpen en oplossingen te zoeken. Zo leren ze belangrijke sociale en morele regels.

Dit doen we o.a. door;

- niet direct te reageren; alleen in de gaten houden of ze het zelf oplossen
- herinneren aan de regels om elkaar geen pijn te doen
- de pedagogisch medewerker bemiddeld tussen de kinderen.

4.0 Tot slot, items voor het komende jaar

Dit pedagogisch werkplan is geen statisch geheel maar een proces dat continu in beweging is. Nieuwe pedagogische ontwikkelingen in de kinderopvang worden door ons gevolgd en met het team besproken. De daaruit voortvloeiende ideeën en samenwerkingsverbanden kunnen in de praktijk worden uitgetoetst. Als blijkt dat nieuwe pedagogische werkwijzen passen binnen onze algemene visie en in de praktijk getoetst zijn, kunnen zij in een volgende versie van dit werkplan opgenomen worden.

Items die we bij BSO Baloe in het komende jaar nader willen bekijken en aanscherpen zijn;

- vakanties aantrekkelijker maken voor de kinderen met uitdagende activiteiten en workshops